

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/8/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8820200482
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8820200482.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členov senátu Mgr. Miloša Koleka a JUDr. Moniky Tobiašovej v právnej veci starostlivosti súdu o mal. O. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom pri matke, zast. kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, Námestie slobody 5, Vranov nad Topľou na návrh matky: P. Q., rod. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. XXX/XX, Q. A..T., zast.: JUDr. Rudolf Žikla, advokát, so sídlom Tichá 18, Košice za účasti otca: X. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/XX, L. o zvýšenie výživného, o odvolaniach matky a otca proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 6P/33/2020- 424 zo dňa 04.10.2022, takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku, ktorým súd zmenil výživné určené rozsudkom Okresného súdu Svidník, č. k. 7P/1/2014-283, zo dňa 25.01.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove, č. k. 2CoP/10/2016-363 zo dňa 29.06.2016 a zvýšil výživné na mal. O. Q., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 120,- eur mesačne na sumu 250,- eur mesačne, ktoré výživné je otec povinný platiť vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky dieťaťa začínajúc dňom 01.03.2020.

II. M e n í rozsudok vo výroku o dlžnom výživnom tak, že:

Do dlžného výživného za obdobie od 01.03.2020 do 30.09.2022 sa otcovi započítava suma 540,- eur.

Dlžné výživné za obdobie od 01.03.2020 do 30.09.2022 v sume 2.950,- eur je otec povinný zaplatiť k rukám matky do konca tohto kalendárneho roku.

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania

o d ô v o d n e n i e :

1. Matka sa návrhom domáhala, aby súd zvýšil výživné na mal. O. Q..

2. Okresný súd Vranov nad Topľou ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„M e n í s a výživné určené rozsudkom Okresného súdu Svidník, č. k. 7P/1/2014-283, zo dňa 25.01.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove, č. k. 2CoP/10/2016-363 zo dňa 29.06.2016 a to tak, že s a z v y š u j e výživné na mal. O. Q., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 120,- eur mesačne na sumu 250,- eur mesačne, ktoré výživné je otec povinný platiť vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky dieťaťa začínajúc dňom 01.03.2020.

Do dlžného výživného za obdobie od 01.03.2020 do 30.09.2022 sa otcovi z a p o č í -

t a v a suma 325,- eur.

Dlžné výživné za obdobie od 01.03.2020 do 30.09.2022 v sume 3.165,- eur súd p o - v o l u j e otcovi uhrádzať v mesačných splátkach po 50,- eur mesačne spolu s bežným výživným k rukám matky pod následkom straty výhody splátok.

V prevyšujúcej časti návrh matky z a m i e t a.

Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.“.

3. Proti rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie oprávnená z výživného (matka maloletého dieťaťa). Navrhla rozsudok v jeho napadnutej časti zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie, eventuálne napadnutý rozsudok zmeniť v zmysle jej odvolacieho návrhu.

4. Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie povinný z výživného (otec maloletých detí).

5. K odvolaniu matky sa vyjadril otec maloletých detí. Do spisu doložil vysvedčenie o najvyššom dosiahnutom vzdelaní v pomaturitnom štúdiu odbor sociálna práca.

6. K odvolaniu sa otca sa vyjadrila matka maloletých detí. Odvolanie otca považuje za nedôvodné a navrhla vyhovieť jej odvolaciemu návrhu.

7. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), oprávneným subjektom - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/, g/ CSP) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že odvolanie rodičov mal. O. nie je dôvodné.

8. Po oboznámení sa s obsahom preskúmaného spisu dospel odvolací súd k záveru, že určená suma výživného na mal. O. zodpovedá zákonným kritériám pre jeho určenie. V konaní bolo zistené, že otec dlhodobo pracuje ako konateľ v spoločnosti svojho otca, pričom vykazuje veľmi nízky príjem. Otec má dosiahnuté pomaturitné vzdelanie v odbore sociálna práca, v tomto odvetví však nikdy nepracoval. Dlhodobo pracuje v spoločnosti X. SK s. r. o., ktorá má ako predmet činnosti o. i. uvedené maliarske a natieračské práce, reklamné činnosti, kancelárske a sekretárske služby, poradenská služba k technickému vybaveniu počítača (hardware), poradenská služba a dodávanie programového vybavenia počítača (software) so súhlasom autora. Odvolací súd neuveril tvrdeniam otca, že v takejto spoločnosti, ktorá figuruje na trhu od roku 2006 s celkovým výnosom XXX.XXX,- Eur, v ktorej otec pracuje dlhodobo ako konateľ, nemôže otec dosahovať väčší príjem než deklaruje, a to 281,62 eur za mesiac. Takéto tvrdenia považuje za účelové a tendenčné. Odvolací súd pripomína, že na strane povinného rodiča sa preskúmajú nielen jeho reálne majetkové pomery, ale aj jeho schopnosti a možnosti, t. j. berie sa do úvahy aj to, či a v akom rozsahu, podľa svojich schopností a možností, povinný môže získať prostriedky potrebné na plnenie vyživovacej povinnosti. V danom prípade je otec maloletého bez akýchkoľvek pochybností schopný pracovať, je teda len na ňom, aby si našiel také zamestnanie, ktoré mu umožní prispievať na výživu jeho maloletého syna v súdom stanovenej výške. Ako príklad odvolací súd poukazuje na inzerát na pozíciu obch./projektový manažér pre priemyselné osvetlenia východ a stred SR s mzdovým ohodnotením 1.700,- Eur brutto (cca 1.200,- Eur netto), zverejnený na stránke profesia.sk. S ohľadom na pracovné skúsenosti otca, ktorý v konaní nepreukázal, že by mal zníženú pracovnú schopnosť, ako aj s ohľadom na jeho celkové možnosti a schopnosti odvolací súd uvedený príjem považuje za príjem, ktorý by otec mohol dosahovať.

9. Odvolací súd osobitne poukazuje na ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, ktoré rozšírilo východisko zisťovania a posudzovania možností, schopností a majetkových pomerov rodičov aj o zisťovanie tzv. potenciality príjmov. Princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity, to znamená, že

súd je povinný prihliadať aj k zjavne nevyužitým schopnostiam povinného rodiča. Pre určenie výšky výživného preto nie je smerodajné, aký príjem rodič v skutočnosti dosahuje, alebo či vôbec pracuje, alebo, či je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosti, zručnosti, pracovné skúsenosti a podobne. Skutočnosť, že potenciálny príjem má prednosť pred faktickým príjmom vyplýva aj z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 1 Cdo 165/2017 zo dňa 27.11.2018, ktorý vo svojom odôvodnení uviedol: „Pri určení výšky výživného je rozhodujúci príjem, ktorý rodič reálne mohol dosahovať a nie príjem, ktorý fakticky dosahuje, pretože princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity.“ Súčasne považuje za potrebné zdôrazniť, že vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je zákonná povinnosť, z čoho vyplýva, že každý rodič je povinný usmerňovať svoje pracovné a životné aktivity tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti k dieťaťu nebolo ohrozené. Každý rodič si musí uvedomovať svoju rodičovskú zodpovednosť a primerane tomu prispôsobiť i svoj osobný život, a teda vynaložiť zvýšené úsilie na dosiahnutie primeraného príjmu na zabezpečenie odôvodnených potrieb všetkých vyživovaných osôb.

10. Pokiaľ ide o príjem matky, (poberá dávky v hmotnej núdzi), odvolací súd uvádza, že v predmetnom konaní je to otec, ktorý je povinnou osobou z platenia výživného na mal. O., ktorému poskytuje osobnú starostlivosť jeho matka. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že súd pri určení výšky výživného zohľadnil mieru osobnej starostlivosti matky o mal. dieťa, ktorému táto poskytuje všestrannú starostlivosť.

11. V neposlednom rade je potrebné poukázať aj na odôvodnené potreby mal. O., ktoré matka ustálila na 353,- eur. Od času poslednej súdnej úpravy vyživovacej povinnosti uplynulo takmer 7 rokov, na strane mal. P. došlo k významnej zmene pomerov. V čase poslednej úpravy bol mal. O. v celodennej starostlivosti matky, kým toho času študuje na I. stupni základnej školy, pričom od 01.09.2023 bude žiakom II. stupňa základnej školy. Mal. je alergik, lieky na alergiu užíva celoročne.

12. Ako vyplýva z vykonaného dokazovania, priemerný mesačný príjem otca by mohol predstavovať 1.200,- Eur (viď argumentáciu vyššie) v čistom. Príjem z prenájmu bytu, ktorý je vo vlastníctve otca a nachádza sa v katastrálnom území O. - X. mesto možno po odpočítaní nákladov uvádzaných otcom ustáliť na sumu 270,- eur. Celkovo tak priemerný čistý príjem otca môže činiť 1.470,- Eur. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na rozhodovacia prax súdov C. republiky v otázkach určovania výživného, a to vzhľadom na podobnosť právneho prostredia. Pri určovaní výšky výživného je potrebné zobrať do úvahy materiál Ministerstva spravodlivosti ČR z roku 2010 pod názvom „Doporučená výchozí rozmezí pro stanovení výše výživného za účelem sjednocení rozhodovací praxe soudů v otázkách výživného na nezaopatřené děti“ (<https://justice.cz/web/msp?clanek=opatrovnicka-agenda>). Vekovej kategórii oprávneného dieťaťa vo veku O. (XX rokov) prislúcha podľa tabuľkové výživného percentuálny podiel v rozmedzí od 15 - 19 % z príjmu povinného rodiča. Keďže otec je nositeľom celkovo dvoch vyživovacích povinností (druhé dieťa sa narodilo vo februári 2022) aplikoval odvolací súd pri mal. O., vo vzťahu ku ktorému určuje výživné, strednú hranicu percentuálneho podielu. Prihliadajúc na príjem, ktorý by otec mohol dosahovať, t. j. X.XXX,- Eur v prípade mal. O. spravodlivé výživné predstavuje 250,- Eur.

13. Pokiaľ ide o odvolacie námietky matky, tieto boli posúdené ako nedôvodné. Samotná matka ustálila výšku mesačných výdavkov na mal. O. na sumu 353,- Eur. Za situácie, kedy súd prvej inštancie zmenil výšku výživného zo sumy 120,- Eur na sumu 250,- Eur, tak takúto sumu považuje aj odvolací súd za dostatočnú na výživu mal. O. a primeranú jeho odôvodneným potrebám.

14. Vzhľadom na vyššie uvedené preto odvolací súd potvrdil rozsudok vo výroku I. ako vecne správny postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

15. Vo vzťahu k výroku II., odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie nesprávne ustálil výšku dobrovoľného plnenia otca na výživné mal. O.. Apríl - december 2021 uhradil otec 150,- Eur namiesto 120,- Eur určených rozhodnutím súdu, t. j. 9 mesiacov x 30,- Eur = 270,- Eur, január - september 2022 rovnako otec uhradil výživné vo výške 150,- Eur, teda nad rámec súdom určenej výšky, t. j. 9 mesiacov x 30,- Eur = 270,- Eur. Celkovo otec dobrovoľne plnil na výživné na mal. O. 540,- Eur, pričom táto suma mu bola započítaná do dlžného výživného za obdobie od 01.03.2020 do 30.09.2022. S ohľadom na uvedené tak súd prvej inštancie nesprávne ustálil aj výšku dlžného výživného, ktorá za obdobie od 01.03.2020 do 30.09.2022 činí 2.950,- Eur (3.490,- Eur - 540,- Eur), ktoré je otec povinný zaplatiť k rukám matky do konca tohto kalendárneho roku. Nakoľko od času rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý ustálil výšku

dlžného výživného (vo väčšom rozsahu ako to urobil odvolací súd) uplynul takmer rok (10 mesiacov), mal otec dostatočný čas vytvárať si finančnú rezervu na úhradu dlžného výživného. Preto lehotu viac ako 4 mesiacov na úhradu dlžného výživného považoval odvolací súd za dostatočnú a primeranú.

16. O trovách konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP v spojení s ust. § 58 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. V preskúmvanej veci odvolací súd súčasne nevzhliadol také okolnosti, ktoré by dôvodili priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov podľa § 55 CMP.

17. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).